

Elżbieta Matyaszevska,

fol. TomaszCichawa
opis: TomaszCichawa

historyk sztuki, doktor nauk humanistycznych. W latach 1985-1990 członkini ogólnopolskiego zespołu badawczego przy Instytucie Sztuki PAN w Warszawie, prowadzącego badania nad polskim życiem artystycznym drugiej połowy XIX wieku, w ramach programu węzłowego *Polska kultura narodowa, jej percepcje i tendencje*. W 1991-1993 sekretarz naukowy zespołu przy Instytucie Sztuki PAN, przygotowującego katalog dzieł malarzkich Jana Matejki w związku z rocznicami 150-lecia urodzin i 100-lecia śmierci artysty - dwutomowa publikacja, do której napisała też kilkadziesiąt haseł katalogowych, została wydana w 1993 roku pod tytułem *Matejko. Obrazy olejne. Katalog*. W latach 1992-2001 współpracowała z redakcjami lubelskich i warszawskich periodyków (m.in. „Przegląd Akademicki”, „Dziennik Wschodni”, „Akcent”, „Wnętrze Twojego Domu”, „Dobre Wnętrze”, „Zabytki-Heritage”), publikując relacje z wystaw sztuki dawnej i współczesnej, a także cykliczne teksty z zakresu historii ubioru, mody i rzemiosła artystycznego.

Elżbieta Matyaszevska od lat utrzymuje aktywny kontakt z Instytutem Historii Sztuki KUL, uczestnicząc w organizowanych sesjach naukowych oraz działalności kulturalno-naukowej na rzecz miasta Lublin. W roku 2008 koordynowała prace mające na celu zorganizowanie przy Instytucie Historii Sztuki KUL zajęć z historii sztuki dla członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku, z którym współpracuje jako wykładowca. Wykłada również dla członków UTW w Tomaszowie Lubelskim i Świdniku. Od roku 2011 prowadzi współpracę z Filharmonią Lubelską w ramach Akademii Muzyki i Plastyki (oferta skierowana do szkół ponadpodstawowych Lublina i regionu), przygotowując prezentacje z zakresu sztuk plastycznych, wpisujące się w określone tematy muzyczne. Ponadto, w ramach działalności dydaktycznej, prowadziła zajęcia obejmujące najważniejsze zjawiska z dziejów sztuki nowoczesnej i najnowszej, zarówno polskiej, jak i powszechnej w Wyższej Szkole Humanistyczno-Przyrodniczej w Sandomierzu, wykłady o sztukach pięknych dla członków Uniwersytetu Otwartego KUL, a także zajęcia specjalizacyjne na Studiach Podyplomowych przy Instytucie Historii Sztuki KUL. W ostatnich latach pracowała w Instytucie Leksykografii KUL na stanowisku adiunkta, prowadząc dział sztuki religijnej i redagując hasła z tego zakresu tematycznego do *Encyklopedii Katolickiej*. Należy do Stowarzyszenia Historyków Sztuki.

Elżbieta Matyaszevska jest autorką książki „Wierzę w cuda nie od dziś”. *Religia w życiu i twórczości Jana Matejki* (Lublin 2007) oraz kilkunastu publikacji naukowych i popularnonaukowych w zakresie ikonografii chrześcijańskiej i malarstwa polskiego, a także wielu haseł z dziedziny historii sztuki zamieszczonych w *Encyklopedii Katolickiej*.

Spotkanie z historykiem sztuki dr Elżbietą Matyaszevską *Święty, który kochał malować*

Święty, który kochał malować

[...] O sobie coś Szanownemu Panu napiszę? Chyba to, że zapalczywie maluję; reszta niewiele mnie obchodzi. Jestem zdaje się dość zwariowana figura, że mi w świecie rzeczywistym nie jest zaskakująco dobrze, więc się uciekam do michałków, co je sobie wymyślę i między nimi żyję; dość zabawny sposób na odpędzenie zmartwień, przy moim wrodzonym niedbalstwie dość praktyczny. Czy tylko na długo? – pisał w roku 1870 w liście do Lucjana Siemeńskiego, dziewnastowiecznego literata i krytyka sztuki, **Adam Chmielowski**, podówczas początkujący malarz, szlifujący swój talent w Monachijskiej Akademii. Ten sam, który już w następnym stuleciu został wyniesiony na ołtarze, najpierw jako błogosławiony, a następnie jako święty Kościoła Katolickiego. Artysta i święty. Twórca niezreczywistego świata ułudy i wymyślnych, pełnych estetycznego piękna malarzskich opowieści oraz realny opiekun najuboższych, zwłaszcza bezdomnych i opuszczonych, zakładający dla nich domy i przytuliska. Wreszcie niekwestionowany patriota, który w obronie ojczyzny złożył bardzo wysoką cenę, zostając kaleką na całe życie. Czy można owe skrajności pogodzić w sobie? Czy jeden człowiek jest w stanie wszystkie te powołania udźwignąć? Jak pokazuje biografia Adama Chmielowskiego, w panteonie świętych znanego jako **Brat Albert**, niektórym ludziom ta sztuka się udaje – szlifując liczne talenty i wsłuchując się w głos swego serca osiągają to, co pozornie jest niemożliwe.

Początki niezwykłego życia Adama Chmielowskiego sięgają roku 1845 i Igołomii, niewielkiej miejscowości na granicy Królestwa Polskiego i Galicji. Właśnie tam 20 sierpnia przyszedł na świat Adam Hilary Bernard jako pierworođny syn Józefy z Borzysławskich i Wojciecha

Chmielowskiego, naczelnika Komory Celnej. W kolejnych latach rodzina powiększa się jeszcze trzykrotnie – Adam Hilary będzie miał dwóch braci i siostrę. Jego dzieciństwo naznaczone było poważną chorobą ojca i licznymi w związku z tym przeprowadzkami. Tragicznym dopełnieniem niełatwego początku życia przyszłego malarza była śmierć ojca w roku 1853 i konieczność dość szybkiego stania się dorosłym. Jako dziesięcioletek Adam zostaje wysłany na nauki do Petersburga i tam przez rok uczęszcza do Szkoły Kadetów. Po powrocie do Warszawy przez trzy lata jest uczniem Realnego Gimnazjum – wydaje się, że wszystko zaczyna się układać, tym bardziej, że rodzina zamieszkuje we własnym domu w Warszawie, przy rogu ulicy Książęcej i Nowego Świata. Szczęście rodzinne nie trwa jednak długo – w roku 1859 umiera matka – pierworodny syn Adam Hilary ma wówczas dopiero 14 lat. Nim i trojgiem rodzeństwa opiekuje się siostra Józefy Chmielowskiej, ale faktyczne decyzje co do ich dalszych losów podejmuje tzw. Rada Familijna, złożona z krewnych i najbliższych przyjaciół. To właśnie ona podejmuje decyzję o tym, by Adam kontynuował naukę w Instytucie Politechnicznym Rolnictwa i Leśnictwa w Nowej Aleksandrii, czyli ówczesnych Puławach. O malarstwie i sztuce na razie mowy być nie może. Tym bardziej, że w kraju jest coraz bardziej niepokojnie i wkrótce owe niepokoje skończą się Powstaniem Styczniowym – zrywem niepodległościowym, w którym młodziutki Adam Chmielowski weźmie czynny udział i zostanie poważnie ranny, tracąc lewą nogę. Kalectwo nie zatrzyma go jednak w dążeniu do realizacji swoich zamierzeń ani na polu sztuki, ani wtedy, gdy postanowił ofiarować swoje życie najbiedniejszym.

200 lat spółdzielczości na ziemiach polskich

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej **LSM**

Spotkanie z historykiem sztuki
dr Elżbietą Matyaszewską

Święty, który kochał malować

Spotkanie odbędzie się
w czwartek 12 maja 2016 r. o godz. 18.00
w sali widowiskowej Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturylsm.pl
Wstęp wolny